

PORECLE ȘI SUPRANUME DE FEMEI ÎN JUDEȚUL IAȘI

DE

ION NUȚA

Încă din 1896, A. Candrea¹, discutând despre porecle, făcea deosebire între acestea și supranume. Primele priveau direct „năravul sau defectul cuiiva”, iar supranumele nu era decât porecla „repetată și de alții la adresa aceleiași persoane” (p. 8).

Porecele, cunoscute încă din antichitate, sînt cuvintele care se atribuie oamenilor pentru a viza o particularitate a lor, inițial o calitate, prin care persoanele pot fi identificate într-un cerc destul de limitat însă. Pe lângă rolul lor antroponimic, de identificare sau deosebire între persoane, porecele au un puternic conținut afectiv, o nuanță ironică. Ele apar spontan, se aplică unui singur individ și, dacă nu-și largesc sfera, dispar repede.

Spre deosebire de porecle, supranumele au un pronunțat caracter antroponimic. Ele nu au conținut afectiv, sau dacă l-au avut, acesta a dispărut treptat. Porecla a trecut în supranume, și acesta, stabilizat, „nu se fixează la un singur individ, ci tinde să treacă la descendenții acestuia, să devină ereditar, colectiv”².

Supranumele apar deci „dintr-o necesitate socială și antroponimică, de a identifica mai ușor o persoană, în sistemul numelor de persoană”³.

Iată de ce credem, că nu se poate vorbi de o identitate între poreclă și supranume și, de aceea, ideea lui Șt. Pașca, admisă astăzi în special de cercetătorii clujeni, ni se pare cea mai plauzibilă: „Necesitatea utilizării termenului „supranume” e dictată de împrejurarea că acesta are o funcțiune exclusiv antroponimică, pe cînd porecla indică o funcțiune semantică. Porecla se dă ca o batjocură unui individ, incidental, supranumele, născut din porecle și calificative, sînt legate indisolubil de numele indivizilor, devenind chiar ereditare”⁴.

Supranumele au fost la origine, în cele mai multe cazuri, porecle, și în funcție de loc, obiceiuri și temperamentul oamenilor porecelele au devenit supranume în proporții variabile.

¹ Aureliu Candrea, *Porecele la români*, București, 1896.

² A. Dauzat, *Les nommes de personnes*, Paris, 1925, p. 166—167.

³ Aurelia Stan, *Porecle și supranume din Valea Bistriței*, LR, VI, 1957, nr. 5, p. 43.

⁴ Ștefan Pașca, *Nume de persoane și nume de animale în Țara Oltului*, București, 1936, p. 44.

În articolul de față nu vom semnala deosebirile dintre ele, ci ne propunem să discutăm mai ales mecanismul lor de formare.

În cursul unor anchete întreprinse cu un chestionar special în 60 de localități din județul Iași⁵, am înregistrat un bogat material antroponimic, prezentînd aici o parte din el, porecle și supranume individuale date femeilor.

S-a afirmat că numărul de porecle și supranume întîlnit la femei este destul de mic și aceasta datorită faptului că „pentru identificarea lor, se folosește numele, prenumele sau porecla soțului ori a părinților”⁶. Afirmatia este inexactă și nu prezintă garanție datorită faptului că aceste concluzii generale se bazează exclusiv pe materialul obținut dintr-o singură localitate. Realitatea arată contrariul, și materialul înregistrat de noi — peste 1800 de porecle și supranume, deci, în medie, 30 pentru fiecare localitate — este un punct de sprijin. Este adevărat însă că multe din ele sînt formate prin derivare de la prenume, porecle și supranume masculine, sau de la substantive și adjective cu ajutorul sufixelor augmentative și diminutive, dar ele au rol antroponimic, sînt proprii persoanei cărcia i se dau.

Materialul cules va fi discutat în primul rînd din punct de vedere semantic, și apoi se va insista în special, asupra formării poreclelor și supranumelor feminine.

*

Prin originea lor semantică porecele și supranumele se pot grupa în categorii care provin de la:

1. defecte sau particularități fizice;
2. particularități psihice, năravuri, obiceiuri, deprinderi;
3. nume de animale și plante;
4. cuvinte care indică o îndeletnicire;
5. felul de a vorbi al oamenilor;
6. asemănări cu alte persoane.

La fiecare dintre exemple, vom da în ghilimele explicațiile informatorilor, iar cînd sînt insuficiente, le vom însoți de comentariile noastre.

⁵ A = Andrieșeni (comună); Bș = Balș (sat, com. Tg. Frumos); Br = Bîrnova (comună); Bh = Bohotin (sat, com. Răducăneni); Bo = Boșoșești (sat, com. Scînteia); Bd = Budești (sat, com. Moșoșești); Bu = Buhalnița (sat, com. Ceplenița); B = Bulbucani (sat, com. Gropnița); Cp = Ceplenița (comună); Ch = Chiperești (sat, comuna Țuțora); C = Ciurchi (oraș Iași); Ci = Ciurca (comună); CC = Coarnele Caprei (comună); CM = Coasta Măgurii (sat, com. Tg. Frumos); Cm = Comarna (comună); Cr = Cristești (comună); Cs = Costuleni (comună); Ct = Cotnari (comună); E = Erbiceni (comună); Ft = Fîntînele (sat, com. Focuri); F = Focuri (comună); G = Goești (sat, com. Lunșani); Gb = Gorban (comună); Gr = Grozești (comună); Hl = Heleșteni (comună); H = Holboca (comună); LJ = Larga Jijia (sat, com. Movileni); Lt = Liteni (sat, com. Belcești); M = Măcărești (sat, com. Prisecani); MK = Mihail Kogălniceanu (sat, com. Țigănași); Mj = Mînjești (sat, com. Moșoșești); Mg = Moșoșești (comună); Mr = Moreni (sat, com. Prisecani); Mș = Moșna (comună); Mț = Moțca (comună); Os = Osoi (sat, comuna Comarna); O = Oteleni (comună); Ps = Pașcani (oraș); Pl = Podul Iloaiei (comună); PS = Poiana de Sus (sat, comuna Țibana); Pn = Poieni (sat, com. Schitu-Duca); P = Popești (comună); Pr = Prisecani (comună); Pt = Potîngeni (sat, com. Movileni); R = Ruginoasa; SD = Schitu Duca (comună); Sc = Sculeni (sat, com. Victoria); S = Sîmești (comună); Sl = Strunga (comună); Ș = Șcheia (comună); Șp = Șipote (comună); T = Tansa (comună); TF = Țirgu-Frumos (oraș); Td = Todirești (comună); Tr = Trifești (comună); Ț = Țibănești (comună); Vn = Vînători (sat, com. Popricani); Vl = Vlădeni (comună); V = Voinești (comună); U = Uda (sat, com. Tălăruși).

⁶ Margareta Purcar-Gușeală, *Porecle (comuna Simișna, raionul Dej, regiunea Cluj)*, LL, 14, 1967, p. 148.

*

1. Particularitățile fizice sînt oglindite prin următoarele porecle și supranume:

Babăna: „Îi mare și grasă” (A, M, Pr, Mg, TF)⁷

Balána: „Are fața albă și părul galben” (Ct, B, Ne, Td)

Balanca: „Are părul galben” (Mg)

Bălănoaia: „Albă la față” (Gr, A, Ct, Cm, Pș, Pl, S, Ț)

Bilbiita: „Și bat dracii la gura ei” (MK, în toate localitățile)

Bleaga: „Are urechile blegi” (Sc, Ft, Gb, H)

Boața: „Îi mititică” (Mr, Bd, Lt, Pt)

Boțoloanca: „Îi rotundă, mititică și grasă, ca un boț de mămăligă”, (CC, Bș, BU, F)

Buzăta: „Are buzele mari” (Șp, în toate localitățile).

Buzilodia: „Bărbatul ei parcă-i Gerilă din poveste, așa buzoaic are. I-am zis și ei tot așa” (F); „are buze mari” (MK, Mș)

Chioara: „Nu vede bine” (CM, O, SD)

Ciolănica: „Toată-i numai ciolane” (Cs, U)

Ciolănoasa: „Îi tare slabă” (B, Hl, MT, Ș, T)

Ciunga: „N-are o mîină” (Tr, A, Br, Cp, G)

Ciunta: „Îi schioapă” (Pl, E, Gb)

Ciuntoaia: „Șchiopătează” (LJ, M, PS, Pr, R)

Ciupita: „Îi ciupită de varsat” (Td, Sc, TF)

Cîrna: „Are nasu-n vînt” (MK, în toate localitățile)

Cîrnicioasa: „Are nasul strîmb” (CC, Ct, G, H, Ps, S)

Cîșa: „N-are un deget la o mîină” (PȘ, în toate localitățile)

Cloața: „Îi bătrînă și are dinții ca la greblă” (Ct, Gr, SD)

Cotoroața: „O babă urită și bătrînă” (U, Bș, Bo, Mș)

Cracanața: „Merge cu picioarele-n praștie” (MK, în toate localitățile)

Doapa: „O femeie mititică” (Mr, Cr, E, Mj)

Doapsa: „Mititică și grasă” (Gr, Bh, Ci, Cm, Pl)

Fîrna: „Vorbește pe nas” (CC, BU, Cp, C)

Fîrnița: „Vorbește pe nas” (Cm, în toate localitățile)

Fripta: „Îi friptă pe-o mîină” (MK, Bd, G, Mg)

Găspărița: „Îi țigancă tare” (cf. *gășper* și *gășpar* = țigan)

Ghebănoaia: „Are gheb în spate” (H, B, F)

Gheboasa: „Merge gheboasă” (PS, în toate localitățile)

Gîtlăna: „Are gîtul lung și subțire” (Pt, Cm, F)

Gîtlănoaia: „Îi cu gîtu tare lung” (Cm, Pn, S, T, VI)

Gușata: „Are început de gușă” (Vn, Bd, C, M)

Hîrca: „Îi rea și zgîrcită” (O, Sc, Ș, Td)

Hoapsa: „Îi slabă” (Gr, Cs, H, HK, T)

Hodoroața: „Îi slabă și neputincioasă” (VI, Cm, Mș, PS)

Leapa: „Merge trîntind picioarele; lepăie la mers” (Gb, B, SD)

Lunga: „O femeie înaltă și cam slabă” (P, C, M, Pr)

Mărnița: „Îi mititică dar harnică” (R, Cs, Pt, St)

Măsăloasa: „Are dinți mari” (TF, Ft, Mș)

Mûta: „Vorbește rău” (G, Pn, Tr, VI, U)

Mutulica: „O femeie mititică care nu poate să vorbească” (CM)

Neagra: „Îi tare neagră la față” (Hg, în toate localitățile)

Pastărea: „Îi slabă și subțirică” (St, Bn, F, Mf, VI)

⁷ Explicațiile sînt date de informatorul primei localități, celelalte urmînd ordinea alfabetică. În cazul cînd porecla are mai multe semnificații, vom semnala acest lucru, iar explicațiile ne vor aparține.

Rôza: „Are pistrui pe față” (C, PI, TF)

Roșoăia: „Are părul roșu” (Mg, CH)

Scîndura: „Îi slabă ca o scîndură” (O, în toate localitățile)

Scîndurica: „Îi o femeie mică și slabă tare” (A, CC)

Scărta: „O femeie mică” (Gb, Mg, Pt, Vl, U)

Scurtănica: „Îi mititică” (O)

Sûrda: „Nu aude de loc” (H, în toate localitățile)

Surdoăia: „Îi fudulă de urechi” (Mș, Bh, Cm)

Șchioapa: „Își tîrîie un picior” (Gr, în toate localitățile)

Șoanta: „Îi șchioapă” (O, Bd, B, Ch)

Șpânchea: „Si uită cu ochii rău” (Bo, Mj, Mș)

Tâlpa: „Îi cu picioarele tare mari la talpă” (E)

Talûta: „Tare-i grasă” (Ll, Ci, M, P, O, T)

Tarlăca: „Are capul mare” (Gb, Pl, Td, Vl)

Târta: „O femeie slabă” (Bh, MK)

Turtița: „Femeie slabă” (Bd, Mg, U)

Turtița: „O femeie cu spatele tare mare” (Cr, Os)

Țigăanca: „Îi neagră” (F, O, Pr, R, SD, Ș, Tr)

Urecheta: „Are urechile mari și blegi” (Cp, H, V, Vn)

Porecele și supranumele care se dau după anumite defecte și particularități fizice se pot grupa în două mari categorii:

a) Cele mai multe denumesc defectul în mod direct: *Chioara*, *Gheboasa*, *Surda*, *Șchioapa* ș.a.

b) Denumirea unei părți a corpului devine denumirea unei persoane: *Gittana*, *Talpa*, *Urecheta*.

2. Porecle și supranume ce ilustrează particularități psihice, obiceiuri și deprinderi:

Bîja: „Spune așa la copii, ca să fie cuminti” (Cr)

Boăca: „Îi tare de cap” (Cs, Mg, PI)

Cîciita: „Face lucrul tare încet” (Bu, în toate localitățile)

Cucoăna: „Îi tare fudulă” (St, G, Gb, Ps, PI, VI)

Gúdra: (cf. *gúdră*) „Face tot ce-i rău și pe urmă tace ca pește. Se face niznai” (B).

Habucița: (cf. *habúc*, *hapúc*) „Stă toată ziua degeaba” (Ft)

Hîra: „Tare-i guralivă” (C, Ll, Mr)

Hoânghina: „O femeie tăcută și morocănoasă” (Ll, Mg)

Lianca (cf. *leăncă*): „Îi îmbrăcată tot timpul cu haine rupte” (Gb)

Limbûta: „Îi spurcată la gură” (Bl, Br, Cm, G)

Lôla: (cf. *lólă*) „Umblă ruptă și urit îmbrăcată” (B)

Nișica: (cf. *nișă*) „Se poartă cu părul scurt” (Cr)

Puchenîta: „Are puchini la ochi” (Cp, Cr, E, Gr)

Puchiăna: „De cînd o știe lumea umblă murdară și cu puchini la ochi” (B, Os, R)

Tololoăia: (cf. *tolólói*) „Cînd te-nțilnește, te tine de vorbă toată ziua” (Cm)

Túrta: „Cînd era mititică și-o întrebai ce-a mîncat zicea *turtă*” (Gr)

3. Porecele și supranumele provenite de la nume de plante și animale vizează de obicei un defect fizic (*Răța* = femeie care merge rău; *Monița* = o femeie urîtă; *Scrubia* = o femeie slabă) sau o trăsătură morală (*Vipera* = femeie rea; *Berbe-*

cița = femeie proastă; *Mița*, *Vúlpea* = femei linguşitoare).

Majoritatea însă au diverse înțelesuri (ex. *Peștioăica* = femeie tăcută (Vn), femeie care prinde pește (S); *Múscă* = femeie vorbărească (Mg), femeie destrăbă-

lată (O)), și dificultatea constă în precizarea caracterului ironizat. De aceea le enumerăm :

Aricița : (Fi, Pr, R)
Baléna : (în toate localitățile anchetate)
Berbecița : (H, S, Vn)
Bobodica : (Ch, Hl, T)
Bostănoăia : (Cm, H, U)
Broăsca : (Cr, Ps, Sp, Ț)
Brosăuța : (A, Mt, R, St, VI)
Căpra : (A, Mt, R, St, VI)
Carlăia : (Gr, Os, Pt)
Cămila : (Sp, Tr)
Căprița : (MK, S, St)
Cățăua : (în toate localitățile)
Chersăcița : (Pr, Pt, Sd)
Chipărúșa : (Lt, Hl, Mg)
Cioara : (MK, S, St)
Cîrlănoăia : (MK)
Clôșca : (M, P, Pr)
Colbecița : (Cm, Mr, O)
Cucoșoăia : (Vn, U)
Cuculeăsa : (Sc)
Cucuveduca : (B, CC, G)
Cărca : (Mj, Pl, St)
Curcudeloăia : (Mr)
Fasola : (Mj, MK, V, Vn)
Găița : (Gb, Hl, Șp)
Găina : (Bh, Bd, B, Cm, TF)
Găinuța : (C, Ci, LJ, M, Os, Td)
Hulubița : (F, M, Mș)
Iepuroăica : (A, Bd, Ch, St, Vn)
Jăderoăia : (Ps, U)
Mierța : (Fl, F, H)

Mița : (Cr, H, Pr)
Monița : (LJ, M, R)
Musca : (Mg, O, S)
Păjura : (CC)
Părja : (Cr, Ch, C)
Perjulica : (Gr, Mj, St)
Peștioăica : (S, Vn)
Pichirea : (Ch, H, Td)
Răța : (Mg, TF)
Rățușca : (Bo, Cs, E, Lt, R)
Rîndunica : (Pr)
Scrumbia : (Mr, St)
Sărpoăica : (TF, VI)
Șoricăța : (Cl, F, Mr, Pr)
Turița : (G)
Veverița : (St)
Vipera : (G, R, VI)
Vrâghiăoăia : (Br)
Vulpea : (C, Cm, H, VI)

Unele porecle și supranume din categoriile discutate pînă acum sînt derivate :

a) de la substantive, cu ajutorul unor sufixe augmentative sau diminutive:
 ca : *Ciuboțica*

- Lingurica*
Muierica
Scindurica
Șopîrlica
 — *ița*: *Căprița*
Cornița
Gurița
Murița
Turțița
 — *oaia*: *Linguroăia*
Pichiroăia
Străchinoăia
 — *uța*: *Brosăuța*
Găinuța
Mierlăuța
 — *ușca*: *Răușca*
 b) de la adjective:
 — *ica*: *Mărunțica*
Mititica
Mutulica
Surtănica
 — *uța*: *Blegăuța*
Gălbănuța
 c) de la verbe:
Bilbiuța
Firnița
Turtița

4) Porecele și supranumele care provin de la cuvinte care indică o îndeletnicire sînt rare și se dau, de obicei, după cuvîntul ce numește ocupația bărbatului sau a tatălui. Astfel, avem: *Butnărița*, „Bărbatul îi butnar” (Ct), *Chelărița*: „Bărbatul femeii jupește în sat miei și viței” (Hl, Mg), *Croitorita*: „Bărbatul îi croitor” (Bs); *Găzărița*: „Bărbatul vinde numai gaz la cooperativă” (Cm, Mg), *Morărița*: „Tatul femeii a fost morar” (Cr, Fl, Mg), *Muzicanta*: „Bărbatul îi lăutar” (A).

Alteori ele poartă denumirea unui obiect folosit în munca bărbaților (*Ciubota*; Cm, F, Mg), *Rășpa* (B), *Trișca* (Hl), și numai foarte puține sînt proprii îndeletnicirii femeilor: *Croitorăsa* (R), *Sumănărița* (CC). Acestea din urmă se atribuie după ocupația reală, iar altele sînt date fără ca persoana în cauză să fi avut vreodată această îndeletnicire, devenind ironice: *Brutărița* (Cp), *Doltorita* (Br, B, Ci), *Proișoara* (Ct, Ps, Ș).

Uneori, destul de rar însă, porecla este dată femeii pentru că și ea cunoaște meseria respectivă: *Stupărița* (Mj).

5. În cazul porecelor și supranumelor care-și au originea în felul de a vorbi al oamenilor semnalăm trei cazuri:

a) Folosirea unor cuvinte regionale, străine graiului din localitatea respectivă: *Găvănoăia* (cf. *găvăn*) „La aceea de chisal usturoi, bărbatu-său îi zicea *gavan*.” Ei i-am zis *găvănoăia*” (Cm).

Slăna: „La slănină îi zice slănă” (Gr).

b) Pronunțarea necorectă a unor cuvinte:

Catôilea (< *cartoi*); (Bh).

Otoroăca: „Bărbatu-său avea o căciulă mare. Ea zicea că are-n cap otoroacă, nu oboroacă” (E).

Prîșpa (pentru *prispă*) (Gr).

c) Repetarea unor cuvinte sau formule stereotipe:

Dihăisa: „Cînd merge cu carul zice la boi *di hăisa*” (Ch).

Cîpîita: „La două-trei cuvinte spune *cî, pî*” (Ct).

Bu: „Fiecare propoziție o începe cu *bu*” (C).

6) Asemănări cu alte persoane :

Bâsta : (Asemănare cu G. Basta, datorită răutății). „La școală i-a zis domnul așa, după ce-am făcut lecția cu Mihai Viteazul, și așa i-a rămas”.

Ivănușcoăia : „După o babă, a lui Ivănușcă, care era bețivă” (E).

Smărăndița popii : „I-am zis de la școală, după ce am învățat o poveste c-o fată obraznică și sfrijită” (B).

*

În formarea poreclelor și supranumelor feminine se procedează în două feluri : I. Poreclei și supranumelui masculin i se adaugă un sufix feminin.

În antroponimic, problema formării femininelor de la masculine a fost tratată sumar și cercetătorii se refereau doar la numele de familie și prenume.

Șt. Pașca discuta despre sufixele *-oaja*, *-oaica* și *-easa*⁸, iar acad. Al. Graur⁹ amintea numai pe *-easa* și *-oaia* în formarea numelor de familie feminine de la masculine.

Mai recent El. Ciobanu¹⁰ și Aurelia Stan¹¹ au extins cercetarea, ajungând la rezultate interesante.

În cazul supranumelor și poreclelor feminine, formarea lor de la cele masculine este un caz frecvent. Procedeu, la origine foarte vechi, a dispărut treptat, mai ales în cazul formării numelor de familie, dar s-a păstrat la prenume, porecle și supranume.

Sufixul se adaugă direct formei consonantice a poreclei sau supranumelui masculin, sau temei acesteia.

Iată cele mai caracteristice sufixe, proprii acestor formații, în ordinea lor alfabetică :

-a

Babâna (< *Babân* ; A, M, Pr, Mg, TF)

Berbeăca (< *Berbec* ; S)

Berhâna (< *Berhan* ; Mr)

Boțolâna (< *Boțolan* ; Cr)

Ciolâna (< *Ciolan* ; Hl)

Goldâna (< *Goldan* ; Cs)

Stâna (< *Stan* ; R)

-ca (bulg. -ka)

Balânca (< *Balan* ; Mg)

Blehânca (< *Blehan* ; C)

Burdîhânca (< *Burdîhan* ; Mr)

-easa (lat. issa-)

Berbeceăsa (< *Berbecu* ; Cp)

Buduleăsa (< *Budulea* ; Mg)

Chelăreăsa (< *Chelaru* ; Bș)

Cîrnățareăsa (< *Cîrnățaru* ; CM)

Colbeceăsa (< *Colbec* ; Lt)

Croitoreăsa (< *Croitoru* ; R)

Gămăneăsa (< *Gaman* ; Bd)

Sumănăreăsa (< *Sumănaru* ; Ș)

Șoareceăsa (< *Șoarec* ; T)

⁸ Șt. Pașca, *op. cit.*

⁹ Al. Graur, *Glosar din comuna Reviga (Ialomița)* BIFR, V, 1938, p. 156—179.

¹⁰ El. Ciobanu, *Observații asupra formării numelor de familie feminine de la masculine, în Studii și materiale privitoare la formarea cuvintelor în limba română*, I, 1959, p. 137—143.

¹¹ A. Stan, *Contribuții la studiul prenumelor feminine din Valea Bistriței* — Bicaș, Cl., VI, 1961, nr. 2, p. 383—395.

- ela*
Babaneta (< Baban; TF)
Corneta (< Cornu; PI)
Cucueta (< Cucui; Bș)
- ica*
Ciolanica (< Ciolan; Cs, U)
Motanica (< Motan; Vn)
Scurtanica (< Scurtan; O)
- ița* (de origine slavă)
Bursucița (< Bursuc; B)
Chelărița (< Chelaru; MK)
Chișlegița (< Chișleag; G)
Ciocălăița (< Ciocălău; Cm)
Croitorița (< Croitoru; Bș)
Colbecița (< Colbec; Cm)
Dăscălița (< Dascălu; C)
Găinarița (< Găinaru; Mj)
Găzărița (< Gazaru; Cm)
Ghermănița (< Gherman; Cp)
Lăptărița (< Lăptaru; CM)
Morcovița (< Morcov; Gr)
Șoricțița (< Șoric; TF)
Văcărița (< Vacaru; Bș)
- oia* (lat. *-onea*)
Bostănoăia (< Bostan; Cm, H, U)
Chiperoăia (< Chiper; Cr)
Chiriloăia (< Chirila; G)
Ciunțoăia (< Ciungu; MK)
Cucoșoăia (< Cucos; Vn, U)
Ghebănoăia (< Ghebán; H)
Hartalanoăia (< Hartalan; B)
- oica* (Sufix compus din *-oia* + *-ca*)
Bostănoăica (< Bostan; SD)
Cerboăica (< Cerbu; Pn)
Cucoșoăica (< Cucosu; Lt)
Drăcoăica (< Dracu; C)
Lupoăica (< Lupu; Ci)
Nemțoăica (< Neâmțu; PI)
Trifănoăica (< Trifan; B)
Șărpoăica (< Șărpi; TF)
- oasa*
Bostănoăsa (< Bostan; LJ)
Buricoăsa (< Buric; Ch)
Ciolănoăsa (< Ciolan; B)
Motănoăsa (< Motan; Bș)
Mucoăsa (< Mucosu; Mj)
- uța*
Cheptuța (< Cheptu; HI, Mj, S)
Dudăuța (< Dud; Lt)
Stănuța (< Stan; Mg, Șp)

II. Al doilea procedeu de formare a poreclelor și se constituie acela prin care la prenumele feminin se adaugă mele soțului sau părinților, în genitiv, cu articolul enclitic

Pentru perioada dinainte de căsătorie semnalăm următoarele cazuri:

1. Prenumele feminin + porecla sau supranumele tatălui în genitiv cu articol proclitic:

Ileana lui Tăcătu (A)
Varvara lui Bolgrós (VI)
Maria lui Izmână (I)
Maria lui Bôllea (Os)
Paraschiva lui Motán (Pt)

2. Prenumele feminin + porecla sau supranumele tatălui în genitiv cu articol enclitic:

Eugenia Rățoiului (Mg)
Proifra Pórcului (Bs)
Maria Cînelui (CC)

3. Prenumele feminin + porecla sau supranumele mamei în genitiv:

Elvira Gheboásei (Ct)
Valeria Cîșei (Bh)
Maria Friptei (Cp)
Marghiola Tastei (Hl)
Ileana Căprei (Mg)

4. Uneori, porecla feminină este însoțită de porecla sau supranumele tatălui, dar numai în cazul cînd în sat există două femei cu aceeași poreclă:

Fripta lui Spînu — Fripta lui Gogu (B)
Turița lui Dascălu — Turița lui Bădoi (Mg)
Bleaga Cucosuului — Bleaga Mînzului (Ci)

În general, după căsătorie se păstrează porecla sau supranumele inițial. Cînd acesta nu a existat, se trece la crearea unuia nou, după următoarele criterii:

1. Prenumele feminin + porecla sau supranumele soțului în genitiv cu articol proclitic:

Maria lui Grosu (E)
Catîncea lui Țăpoi (M)
Ileana lui Ghinel (TF)

2. Prenumele feminin + porecla sau supranumele soțului în genitiv cu articol enclitic:

Ileana Gînsacului (Mș)
Tasia Șoarecului (U)
Rodica Guzganului (T)

3. Porecla sau supranumele feminin + porecla sau supranumele soțului:

Țiganca lui Bortă (LJ)
Cățeaua lui Curmei (Mg)

4. Cînd porecla sau supranumele femeii este format din prenumele feminin + porecla sau supranumele mamei în genitiv, prenumele dispăre, iar locul lui este luat de al doilea termen trecut la nominativ, căruia i se adaugă porecla sau supranumele soțului în genitiv:

Ileana Curcii > *Curca lui Nebunu* (Mj)
Valeria Gheboasei > *Gheboasa lui Tanacu* (Bd)

Concluzii :

1. În cadrul poreclelor și supranumelor feminine impresionează mulțimea derivatelor. Avem în primul rând o derivare de la substantive și adjective feminine și o alta de la porecle și supranume masculine.

2. Faptul că predomină porecele și supranumele care denumesc particularități fizice — exprimate direct sau prin mijlocirea numelor de plante sau animale — dovedește caracterul concret al denominației populare.

3. Supranumele și porecele sînt importante datorită particularităților lor fonetice și lexicale proprii graiului din satul sau regiunea respectivă.

4. Ele sînt moștenite, se transmit de la o generație la alta și uneori devin chiar nume de familie.

5. De la aceeași poreclă și supranume masculin derivă mai multe porecle și supranume feminine (Ex. *Ciolan* > *Ciolana*, *Ciolăneasa*, *Ciolănoaia*, *Ciolănica*).